

հրամանաւն 1820 թուին գաղթել եկել են դարձեալ Չամախի քաղաքը:

Այժմ 1890 թուին եւս կան Փիթում ծնուած քանի ծերունի մարդիկ, զոր օրինակ՝ Տէր Սահակն, թերղի Յակոբն, բաշմազի Մարգարան, Բալաքովխանց Նիկողոսն, ևն:

Ժողովրդական ասանդութիւն, շարաթաթերթ «Արձագանք» 1888
Հմ. 35. Այ. Զաքարեանց:

«ՉԻՐՎԱՆԻ ԿՈՅՍԸ ՆԻ ՖԻԹ-ԳԱՂԸ

« . . . Այդպէս մի օր գառամեալ թագաւորի քաջ զօրապետները աւետեցին նրան նրա քաջ զօրքերի փառաւոր յաղթութիւնը, Շիրվանի քաղաքների և գիւղերի աւերակ դառնալը, և իբրեւ յաղթութեան փառք ընծայ բերին նրան Շիրվանի չքնաղ գեղեցկուհուն, նազելի աննման թագուհուն:

« . . . Հեռու հիւսիսում, որպէս յաւիտենական պահաս պանայն նեղ շաւիղի, որ տանում է դէպի Կովկասեան վիթխարի ձիւնապատ սօրերը, հարթ, տափարակ լեռան վրայ բարձրանում է Ֆիթ գաղը:

Բարձր է Ֆիթ-գաղը և մինչեւ այսօր ոչ ոք չէ համարձակուել չափել նրա բարձրութիւնը: Յաւիտենական ձիւնալ է պատած նորա ամպերի մէջ անյայտացող կատարը: Գեղեցիկ է Ֆիթ-գաղը, երբ իւր ձիւնապատ գագաթով ամենից առաջ ժպտում է առաւօտեան արշալույսին. աւելի գեղեցիկ է նա, երբ արեգակի վերջին ճառագայթները երեկոյեան պահուն օսկեզօծելով նրա կատարը, խաղում են նրա մշտնջենական ձիւնի կոյտերի հետ: Ամբողջ աշխարհը թաղուած է մթութեան մէջ, և միայն Ֆիթ-գաղի գագաթն է վառվում այդ ժամանակ շողշողուն լուսով: Արեւը սիրում է նրան, առաւօտեան առաջին ողջոյնը նրան է տալիս և ամենից յետոյ է նրանից անջատուում: Մութ խորխորատներով, կատաղի առակներով է պատած Ֆիթ-գաղը և նրա շուրջը միայն սրաթուիչ արծիւներն են շրջան կազմում: Նրա կրծքին կպած է այն կախարհական ամրոցը, որը իրանի մեծ Շահին Շա-